

Uttalelse nr 3

Klimakritiske mineraler

Bergindustrien er en viktig distriktsnæring som gjennom utvinning og videreforedling av mineraler gir grunnlag for økt verdiskapning i distriktene. Forekomstene og bedriftene er spredt over hele landet og skaper grunnlag for bosetting og sysselsetting i mange kommuner. En viktig forutsetning for utnyttelse av potensialet i norsk mineralnæring er kartlegging av hele landet og sikring av utvinningsrettigheter bl.a. gjennom statlig norsk eierskap.

Norsk Arbeidsmandsforbund har som mål at norsk mineralnæring skal bli bærekraftig. Ikke bare når det gjelder klima og natur, men også sosialt bærekraftig. Næringen skal være aktiv å søke fremtidsrettete løsninger. Dette må ivaretas gjennom fokus på lokalsamfunn, økonomi, arbeidsplasser og miljø. De fleste gjenstander vi omgir oss med i hverdagen, inneholder produkter fra bergindustrien. Når vi bygger infrastruktur og bygninger, bruker digitale plattformer, utvikler ny teknologi eller lager middag på kjøkkenet, er vi avhengig av råstoffer hentet ut fra jordskorpen.

I en tid hvor vi haster mot fossilfri energiproduksjon spiller mineraler en nøkkelrolle for å kunne gjennomføre det grønne skiftet. Uten sikker og trygg tilgang på klimakritiske mineraler lykkes vi ikke med å skape et mer klima- og miljøvennlig samfunn.

Mineraler er en grunnleggende forutsetning for enhver industriell verdikjede. Det er derfor viktig at Europa og verden har en sikker tilgang til mineraler som er nødvendig for å trygge god velferd og demokratiske samfunnsordninger. Norge kan ikke overlate dette til andre. Vi må ta vår del av ansvaret.

Norge har verdier for flerfoldige milliarder kroner i uutnyttede mineralforekomster. Norge har gode forutsetninger for å kunne forvalte disse verdien på en måte som både ivaretar klima, minimaliserer naturinngrep og sikrer norsk økonomi, inntekter og arbeid for fremtidens generasjoner.

For å sikre at vi lykkes må regjering og Storting bidra til å korte ned konsesjonsbehandlingen i tråd med bl.a. EUs anbefalinger. Det må sikres tilgang på langsiktig risikokapital og at en større del av verdiskapningen blir igjen lokalt og nasjonalt. Vi må også sikre fremtidig mineralfaglig kompetanse.

For å lykkes trengs det gode strategier og politisk handlekraft for en næring som kan gi betydelig sysselsetning og inntekt til landet. Kortreiste mineraler og naturstein må i størst mulig grad videreforedles i Norge og være viktige komponenter i norske offentlige byggeprosjekter. Det må satses på lokal arbeidskraft og lokale leverandører. Dette sikrer sysselsetting og næringsliv i regionene.

Det må legges til rette for et utstrakt og konkret samarbeid mellom bransjen, myndigheter og andre berørte både nasjonalt og internasjonalt for å nå de mål fremtiden krever av oss.